

Amerika'ya Gelecek Milli Eğitim Bakanlığı Öğrencisinin Rehberi

Zahir Yılmaz Alpaslan

Editor: Funda Alpaslan

Her hakkı mahfuzdur.

Copyright © 2004, Zahir Y. Alpaslan

Önsöz (Zahir Y. Alpaslan)

Şu anda Amerika'dasın, ya da Amerika'ya gelmeyi düşünüyorsun. Sana bu rehberi güzel ve üretken bir yaşam sürebilmen için yazıyorum. Amerika'ya gelebilmek kolay değil, özellikle Milli Eğitim Bakanlığı tarafından gönderilmek için mutlaka bir sürü testten en iyi dereceleri almak gerekir.

Geçmişteki başarıların için bravo. Altı çizili kelimelere bir daha bak. Geçmişte ne yaptığın artık önemli değil; çünkü şu anda yeni bir ülkede yeni bir yaşama başlıyorsun.

Ben de kim oluyorum ki sana bunları söylüyorum. Yıllar önce üniversite sınavlarında ben de dereceler yaptım ve Amerika'ya devlet bursuyla gelmeye hak kazandım. Liseyi bitirip bir yıl Türkiye'de hazırlık okuduktan sonra Amerika'ya lisansımı yapmak için devlet bursuyla geldim. Yakında doktoramı alıp mezun olacağım ve okullardaki öğrencilik yıllarım bitmiş olacak.

Bu rehberi yazmamın nedeni senin gibi Amerika çömezlerine buradan en fazla verimi almalarını sağlayıp buradaki bütün imkanları en iyi şekilde kullanabilmeleri için yardım etmek.

Amerika'da dokuz yıl kaldıktan sonra böyle bir rehber ihtiyacı olduğuna karar vermem hiç de zor olmadı.

Bu rehberi başından sonuna kadar en az bir kere okumalısın. Ardından eğer ihtiyacın olursa, bakmak istediğin kısımlara tekrar gelip bakarsın. Yukarıda yazdığım gibi, en az baştan sona bir kere okumak çok önemli; çünkü bu rehberdeki bütün bilgiler önemli.

Zahir Yılmaz Alpaslan
Los Angeles, California
zahiralpaslan@yahoo.com
Eylül 2004

İçindekiler

Amerika'ya Gelecek Milli Eğitim Bakanlığı Öğrencisinin Rehberi	1
Zahir Yılmaz Alpaslan	1
Her hakkı mahfuzdur	1
Copyright © 2004, Zahir Y. Alpaslan	1
Önsöz (Zahir Y. Alpaslan)	2
İçindekiler	3
Amerika'ya Gelmeden Önce	5
Amerika'ya Neden Gelinir?	5
Lisansta Gelmek ve Yüksek Lisansta Gelmek Arasındaki Fark	5
Çevrenin İnsana Kazandıracakları	6
Üniversite Nasıl Seçilir?	6
Üniversite Rankingleri (Sıralamaları)	7
Üniversite Ortamı	7
Danışman (Advisor) Nasıl Seçilir?	7
Genel Bilgiler	8
Uçak Bileti	8
Hava Alanı	8
Uçakta ne yapılır?	8
Ne getirmek gerekir?	9
Pasaport	10
Vize	10
Gümrük Kontrol	10
Türk Dernekleri	11
Yurt mu? Ev mi?	11
Amerika'ya İlk Gelişte	12
Hava Alanından Üniversiteye Gitmek	12
Üniversitede Orientation	12
Ateşlikle Bağlantı	13
Social Security	13
State ID	13
Derslere Kaydolmak	13
Öğrenim Planı ve Ek Dersler	14
Yemek	14
Amerika'da İlk İki Aydan Sonra	16
Sağlıklı Yaşam	16
Ruh Sağlığı	16
Vücut Sağlığı ve Sağlık Sigortası	16
Sosyal Hayat	17
Genel Yaşam Kuralları	17
Sex	17
Erkek/Kız Arkadaş	17
Amerika'nın Kuralları	18
Kız Arkadaş Nasıl Bulunur?	18
Amerikan Sistemi	18
Ev Bulma, Ev Değiştirme	19

Ulaşım, Araba, Trafik Polisleri	19
Alış Veriş, Para Harcama ve Kredi Kartları.....	20
Başarılı Bir Üniversite Hayatı	20
Bilim ve Yaşam	20
Tez Konusu Nasıl Bulunur?	20
Mezuniyet.....	21
Networking.....	21
İş Bulmak	21
Şirket Kurmak	21
Kapanış.....	23

Amerika'ya Gelmeden Önce

Amerika'ya Neden Gelinir?

Yakın ve uzak arkabaların sana: “Aman evladım,Amerika'ya kapağı at da kendini kurtar“, dedi. “Devlet paranı da veriyor, dönünce işin de hazır, senin hayatın artık kurtuldu, şükürler olsun.“ cümlelerini de duydun.

Arkadaşların sana: “Gidince artık orada bir Amerikalı'yla evlenirsin, çifte vatandaşlık alırsın, krallar/kraliçeler gibi yaşarsın.“ da dediler. “İngilizceyi şakır şakır konuşursun.“ gibi laflar da duydun. “Oranın kızlarını tavlama çok kolaymış, Türk olduğunu duyunca hemen üstüne atıyorlarmış, Türkler'in daha büyük...“ gibi laflar da edildi.

Bunların hepsine bu rehberde değineceğiz. Ama bunlar Amerika'ya gelmenin nedenleri olmamalı.

Amerika'ya neden gelinir? Çünkü son iki yüz yıldan bu yana fırsatlar ülkesi olarak tanınıyor. Amerika'ya gelmelisin; çünkü Amerika dünyanın en gelişmiş sivilizasyonu. En azından onları güçlü yapmış olan özellikleri keşfetmek ve onların en zayıf yönlerini de görebilmek için gelmelisin. Eğer şu ana kadar Türkiye'nin dışına hiç çıkmadıysan şu anda bunu yıkmak için hayatının en önemli şansı duruyor karşında. Hele bunun için bursun da çıktıysa kesinlikle gelmelisin; çünkü üniversitedeki dört sene –hele burdaysan- insanı çok değiştiriyor.

Lisansta Gelmek ve Yüksek Lisansta Gelmek Arasındaki Fark

Hayatında zorluklarla ne kadar erken karşılaşırısan ve hatalarını ne kadar erken yaparsan geri kalan hayatını o kadar rahat yaşama şansına sahip olursun. Bu şans kullanmak senin elinde.

Türkiye'nin en başarılı lise mezunları genelde ana kuzusu olur ya da diğer insanlara bağımlı bir yaşam sürerler. Bu belli bir zamana kadar güzeldir. Anne baba cep harçlığını verir, etraftaki herkes tanıdık, ekmek elden su gölden, rahat bir hayat...

Artık kendi kararlarını kendinin verme zamanı geldi. Hayatın boyunca diğer insanlara bağımlı yaşamak rahat olabilir; ama istediğin zaman istediğin her şeyi yapabilecek olduğunu ve kendi kararlarını verebilmeyi öğrenip hayatın önüne çıkardığı bütün engelleri aşabileceğini keşfetmek kadar büyük bir zevk yok dünyada.

Genelde çoğu insan Türkiye'de bursla iyi bir üniversitede lisansını tamamlayıp master ve doktora için Amerika'ya gelmeyi düşünür ya da Türkiye'de kalmayı seçip diğer ülkelere gitmeyi hiç düşünmez.Bunlar gayet doğrudur; çünkü ülkemizin bu tür insanlara ihtiyacı var. Amerika'yı seçip dünyanın en gelişmiş ülkesinde hayata meydan okumak da senin gibi insanların seçimi. Türkiye'de kalarak ülkemize çok faydalı olabilirsin; ama Amerika'ya gelerek ülkemizi en iyi şekilde Amerika'ya hatta dünyaya tanıtmaya olanaklarına çok daha kolay sahip olursun.

Amerika'dan alınmış bir üniversite diploması dünyanın her yerinde kapıları açar. Özellikle senin gibi bir insanın gideceği iyi üniversitelerden alınmışsa.

Ekonomi konusuna gelince içini rahatlatayım. Buraya geldikten sonra eğer Türkiye'ye dönmenin senin ve ülkemiz için en iyi olacağını düşünüyorsan devlet sana işini hazırlamış durumda ve Türkiye senden verebileceğin en iyi hizmeti bekliyor, hem de hiçbir borcun olmadan.

Eğer mezuniyetten sonra Amerika'da kalmayı düşünüyorsan: Burada doktora mezun olmuş bir elektronik mühendisinin aldığı yıllık ücret \$100,000 dolardan başlar. Eğer lisansını burslu yapıp yüksek lisansının parasını okuluna karşılattıysan Türkiye'ye borcun yaklaşık \$200,000 dolar civarı olur. Bu Türk parasına çevrilip borcun taksitle bağladıysa aldığın maaşla rahat bir yaşam geçirerek borcunu birkaç yılda ödeyebilirsin. Eğer yüksek lisansa geldiyse, tavsiyem, bir an önce burs bulup bursunu kestir, bu sayede hiç borcun olmaz.

İyi bir karar vermek için risklere ve getirilere bakmak gerekir. Eğer tahmin edilen risklerin toplamı tahmin edilen getirilerin toplamından küçükse düşünülen şey yapılır, değilse yapılmaz.

Çevrenin İnsana Kazandıracakları

Amerika'ya gelmenin sana kazandıracakları birkaç şeyden bahsedeyim:

1. Süper İngilizce: Evet, su gibi şakır şakır İngilizce konuşmayı öğreneceksin. Tabii bunun olabilmesi için dışarı çıkıp insanlarla konuşman, kitaplar okuman, derslerinde sorulara cevap vermen, televizyon seyredip müzik dinlemen yapman gereken şeylerden bazıları.
2. Olaylara Yeni Bir Bakış Açısı: Evet daha önce farkında olmadığın için büyük ihtimalle dikkat etmedin. Başka ülkelerde insanlar başka şekillerde düşünüyorlar. Başka ülkelerdeki insanların ellerindeki bilgiler ve okudukları veya izleyip dinledikleri şeyler senin ülkendekilerden çok daha farklı. Daha farklı bir mizah ve milliyet anlayışları var.
3. Kültürlerle Karşılaşmak, Ufkunu Genişletmek: Amerika'nın özellikle en doğusundaki ve en batısındaki eyaletlere gidersen bütün dünyadan insanlarla tanışma şansı bulacaksın. İki üç seneye kalmaz birinin nereden geldiğini ve hangi dilin hangi lehçesini konuştuğunu bir bakışta anlayabileceksin. Tabii koskoca Amerika'ya coğrafya öğrenmek için gelmiyorsun.

Üniversite Nasıl Seçilir?

Amerika'ya gelmeye karar verdin, iyi, güzel; ama bütün üniversiteler aynı değil. Üniversite seçerken dikkat edilmesi gereken bazı kurallar var. Öncelikle tanınmışlık. Çoğu şirket tanınmış üniversitelerden mezun olan insanları tercih eder. Mesela MIT ve Santa Monica Community College karşılaştırılmaz. Bir üniversitenin genel olarak ve bölümsel olarak ne kadar tanınmış ve iyi olduğunu öğrenmek için genelde dergilerin yaptığı sıralamalara bakarsın.

Üniversite Rankinglei (Sıralamaları)

US News and World Report dergisi her sene Amerika'daki üniversitelerin sıralamasını yapar. Google'a girip "university rankings" diye bir araştırma yapar yapmaz ilk seçeneklerden biri olarak karşına çıkar. Genel olarak onların sıralaması iyi bulunur. Bölümlere göre yapılan sıralamalar genel sıralamalara göre daha faydalıdır. Bir üniversite genel olarak ünlü olabilir; ama senin gideceğin bölüm iyi değilse bence gitmene gerek yok. Genelde sıralamalarda okulun araştırma için aldığı para, profesörlerin yazdığı makaleler kadar bir sürü şey göze alınır.

Üniversite Ortamı

Üniversitenin bulunduğu şehire ya da üniversitenin şehre uzaklığına göre üniversite ortamı çok değişiklik gösterir. Mesela Los Angeles, New York, Chicago gibi eyaletlerdeki üniversiteler Colorado, Kansas veya Texas gibi eyaletlerdeki üniversitelere göre çok daha değişiktir.

Büyük şehirlerin içinde olan üniversitelerdeki insanlar ve ortam çok daha değişiktir; çünkü yaşam daha renkli ve zordur. Çoğu insan derslere çalışmanın yanında işlerde de çalışmak zorunda kalır. Ev ücretleri ve yaşam çok pahalıdır; ama hayat çok daha renkli geçer. Her türlü sosyal aktivite ve milyonlarca değişik kültürden insanlarla karşılaşırısın. Kampüste sıkıldığında şehirde yapacak bir sürü şey bulunur.

Ufak şehirlerde ya da şehirden uzak olan üniversitelerde ise yapılabilecek her şey üniversitededir. Ufak şehirlerdeki hayat kesinlikle büyük şehre göre daha renksiz geçer. Amerika'yı tamamen yaşayabilmen için benim tavsiyem büyük bir şehre gitmen.

Danışman (Advisor) Nasıl Seçilir?

Okuldaki profesörler çok önemlidir, özellikle master ve doktora seviyesinde. Profesörlerin ne kadar tanınmış ya da iyi olduğunu öğrenmek için web sayfalarına gidip bak, ayrıca Google'da isimleriyle araştırma yap. Dikkat edilmesi gereken noktalar profesörün en son yazdığı makaleler, araştırma için bulduğu para miktarı, mezun olan öğrencilerinin yaptığı işler, profesörün üyesi olduğu profesyonel dernekler, üyelik derecesi ve de kazandığı ödüllerdir. Bunların yanında profesörlerle ve de onların öğrencileriyle konuşmalısın. Genç profesörler ve yaşlı profesörler seninle çok daha değişik şekillerde çalışacaklardır. Genelde elli yaşına gelmiş olan profesörler kendilerini ispatlamış ya da full profesörlük ünvanını kazanmış olurlar. Çok ünlü profesörlerle çalışmanın güzel tarafı mezun olunca senin de ünlü olma ya da iş bulma şansının artmasıdır.

Genç profesörler otuz, otuz beş yaşlarında kendilerini ispatlama zamanındadırlar ve de çok çalışırlar. Seni de çalıştırma olasılıkları yükselir. Bir profesör full profesörlüğü almışsa genelde daha rahat bir danışmanlık yapar.

Ayrıca senin çalışma stiline uygun bir profesör bulman çok daha faydalı olur. Bir araştırmada ya da projede iyi bir iş yaptığını nasıl bilirsin?

Eğer bu soruya cevabın “içimde bir his olur” ya da “ben bilirim” gibi bir cevapsa rahat bir profesörle ve senin kendi düşüncelerininle serbest hareket etmeni sağlayacak bir profesörle çalış.

Eğer cevabın “insanlar bana böyle söyler” ya da “başkalarından aldığım cevaba göre” ise o zaman seninle daha çok ilgilenecek ve de senin yaptığın şeyleri durmadan kontrol edecek bir profesör bul kendine.

Genel Bilgiler

Uçak Bileti

Eğer Milli Eğitim burslusuyun ilk biletini gidiş olarak senin için alırlar. Daha sonra Türkiye’yi ziyaret etmek istersen kendi biletini kendin alırsın gidiş-dönüş.

Hava Alanı

Amerika’da on bir Eylül’den sonra kontroller çok sıkılaştırıldı. O yüzden Amerika’dayken uçağa bindiğinde ayakkabılarını çıkartıp x ışınlarından geçirmen istenebilir. Buradaki kontroller dünyanın diğer yerlerine göre çok daha fazla.

Artık uçağa binerken tırnak makası veya ufak dikiş makası almak bile yasaklandı. Amerika içinde yolculuk yaparken bütün yolcular valizlerini X ışınlarından kendileri geçiriyorlar. O yüzden hava alanına erken gitmeni tavsiye ederim. En az üç saat önceden git.

Uçakta ne yapılır?

Eğer daha önce uçağa hiç binmediysen söyleyeyim, uçak aynı otobüs gibi, yalnızca çok daha güvenli. Neden daha güvenli; çünkü uçak mühendisleri tarafından yapılıp kontrol ediliyor ve genelde ordudan emekli olmuş pilotlar tarafından kullanılıyorlar; yani yapımında ve kullanımında rol oynayan insanlar genelde bir otobüs şoförüyle karşılaştırılmayacak kadar çok eğitilmiş ve kurallara uyan insanlar. Kaç defa Amerika’ya giden veya gelen bir uçağın düştüğünü duydun haberlerde? Terörist saldırısının olduğu kötü gün hariç böyle olaylar olmadı.

Otobüsle karşılaştırıncaya uçağa çok daha fazla para veriyorsun, bu sayede çok daha fazla servis veriyorlar sana. Genelde okyanusu aşarken, kahvaltısı, öğle yemeği ve akşam yemeği verilir. Arada atıştırmak için kraker falan gibi şeyler getirirler ve içkiler bedavadır. Amerika’ya ilk defa gelirken hele yirmi bir yaşının altındaysan alkollü içki içmeni tavsiye etmem. Düğmeye basıp hostesi çağırıp istediğin bir şey varsa söyleyebilirsin.

Tuvalete gidince eğer oturman gerekiyorsa oturmak için ortası çıkartılabilen ince kağıtları oturağın üzerine koyup oturursun. Tuvalete o kağıt ve tuvalet kağıdı hariç hiç bir şeyi atamazsın;

çünkü tuvaleti kilitlersin ve tuvalet kullanılmaz hale gelir. Uçakta fazla tuvalet yok. Tuvalette sigara da içilmez; eğer sigara içen biriysen bütün yolculuk boyunca sigara içmeyi kafandan çıkar. Çünkü havada ve Amerika'da kurallar çok katıdır: Ya para cezası ya da hapis cezası alırsın. Amerika'da hapse girmek hiç de iyi bir şey değil. Genelde Amerika uçaklarında gizli görevli polisler bulunur, eğer sigara içmeye falan kalkarsan seni gelir etkisiz hale getirebilirler.

Ne getirmek gerekir?

Benim zamanımda annem iki tane valiz, iki tane de sırt çantası yapmıştı. Yastık yorganından tut da çay bardağına ve tavaşına kadar her şeyi koymuşlardı valizlerin içine. İlk gidiş için bu komik olsa da kötü bir fikir değil; ama dikkat etmen gereken şey tek valizin yirmi kiloyu iki valizin kırk kiloyu geçmemesi. Bunun için hava alanını arayıp sor; ama kurallar daha da zorlaştırıldı son günlerde. Fazladan ağırlık için fazladan para ödemek zorunda kalabilirsin. Ayrıca tek başına gidiyorsan bu eşyaları taşımakta zorlanabilirsin. Benim tavsiyem iki bavulu öncelikle kesin olarak ihtiyacın olan şeylerle doldurmak.

Mesela öncelikle my.yahoo.com ya da www.weather.com a gidip gideceğin yerin iklimini ve gideceğin andaki hava koşullarını öğren. Genel olarak eğer kuzeye gideceksen soğuk bir hava, güneye gideceksen sıcak bir hava olur. Denize kıyısı olan yerler bazen kıyısı olmayan yerlere göre daha ılımlı bir iklime sahiptir. Florida gibi denize kıyısı olan bir yerde ise tropical fırtınalarla karşılaşabilirsin.

Los Angeles için kış ayları genelde iki ay sürer. Soğuklar genelde kasım ayının sonlarına doğru başlar. Ben Los Angeles'ta yıl başı gününde havuza girdiğimi de hatırlarım. Arasına aralık ve kasımda yağmur olur. Şubat ve mart genelde soğuk olur. Nisanda yağmur yağar. Diğer aylarda genelde kısa kollu gömlekle dolaşabilirsin. Mesela ben şortlarımı ekim ayında ortadan kaldırıyorum. Amerika aynı Türkiye gibi dikdörtgen şekline sahip ve kuzey yarım kürede olduğu için Türkiye'dekine biraz benzer iklim gibi düşünülebilir.

Gelirken kıyafet olarak iç çamaşırı ve çorap gibi şeyleri bolca getir. Mesela ilk gelişin için yirmişer çift iyi olur; çünkü evinde çamaşır makinesi yoksa, çamaşırhaneye gitmek için zamanın veya araban olmayabilir. Amerika'da kıyafetler Türkiye'dekin en az üç katı daha pahalı. Bazen burada Türk malı kıyafetler görüyorum. Mesela Türkiye'de yapılmış bir gömlek \$200. Bu biraz abartı oldu gerçi; ama tavsiyem giyecek alış-verişini Türkiye'de yapman.

Ayrıca para getirirken eğer yüksek miktarda para getiriyorsan bunu cebine koyup getirme. Cebine en fazla \$200-\$300 falan koy. Geri kalanını bir şekilde sakla. Mesela annene söyle sana bir tane insanların kolayca ulaşamayacağı gizli cep diksin. Valize falan koymaya kalkma bence paranı; çünkü X ışınları baya güçlü olarak çalışıyor bugünlerde. En iyi yöntem Travellers Checks veya visa gift card gibi şeyler getirmen. Eğer bunları kaybedersen bir telefon açıp iptal ettirebiliyorsun; yani çalınsa bile kullanılmıyor.

Yiyecek türü şeyler getirmeni tavsiye etmem. İlle de getireceğim diyorsan paketlenmiş türden kurabiye gibi hamur işi falan getir. Sucuk veya et mamülü getirme; gümrükten geçemezsin.

Pasaport

Eğer annen veya baban devlet memuruysa ve de on sekiz yaşının altındaysan yeşil pasaport alabiliyorsun; ama yapma. Direk git ve öğrenci pasaportunu al; çünkü bu sayede her şey çok daha kolay olur senin için. Öteki türlü Amerika'daki kontrol görevlilerinin kafasını karıştırmak istemezsin; çünkü uçak kaçabilir. Uçak kaçarsa parayı sen ödemek zorunda kalırsın.

Milli Eğitim Bakanlığı öğrencilerinin pasaportları harçsız; ama her zaman bir başvuru ücreti var. Tavsiyem pasaportun bittikten sonra ya da bitmeden az önce bulunduğun şehirdeki konsolosluga gidip pasaportunu uzun bir süre uzattırman.

Pasaportunun kopyasını çıkarmanı tavsiye ederim. Eğer bir şey olup da kaybedersen iyi olmaz; çünkü duyduğuma göre pasaport çıkarttırmak en zor işlerden biri.

Vize

Pasaportu aldıktan sonra Amerikan vizesi alman gerekiyor. Senin alacağın vize Milli Eğitim Bakanlığı'yla geldiğin için J-1 vizesi olacak. Eğer kendi imkanlarınla ya da üniversite tarafından paran ödeniyorsa o zaman F-1 vizesi verirler. Vize başvurusu baya pahalı olmaya başladı. En az \$200 harcaman gerekcek; ama olsun bir vize genelde gideceğin programa göre iki seneden beş seneye kadar çıkıyor. Genelde lisans için dört sene, doktora için beş senelik vize verirler.

Diyelim ki Amerika'da bir süre kaldıktan sonra Türkiye'ye ziyarete geldin. Vizendeki tarihe bak, eğer son kullanma tarihi geçmediyse yine aynı vizeyi ve gerekli olan bütün diğer formlarını göstererek kolayca Amerika'ya giriş yapabilirsin; yani vizedeki son kullanma tarihi geçmeden genelde vize almaya gerek kalmaz. Tek koşul öğrenimin hala devam ediyor olması. Mezun olduktan sonra her zaman yeni bir vize alman gerekir.

Gümrük Kontrol

Amerika'ya ilk girdiğin yer genelde vize kontrol noktasıdır. Mesela New York'ta aktarman varsa, valizlerini New York'ta alıp önce gümrük kontrolünden geçmen daha sonra da valizlerini tekrar geri vermen gerekir. Genelde uzun bir sıra oluşur gümrük kontrolde; ama kolay bir şekilde biter; çünkü bir sürü kontrol memuru vardır. Sana verilen bütün formları yanında tutmanda fayda vardır. Ayrıca uçakta doldurttukları gümrük formunu da burada ellerine vereceksin. Uçaktan inmeden bir saat kadar önce gümrük formu verilir. Üzerinde gideceğin yerin adresi, adın, soyadın gibi şeyler sorulur ve yanında getirdiğin şeyleri yazman gerekir. Mesela meyve veya sebze mi getiriyorsun, \$10,000'in üzerinde para mı getiriyorsun gibi şeyler. Bunların hepsini yazmak zorundasın. Eğer yazmazsan ve bulurlarsa Amerika'ya giremeyebilirsin. Dürüstlük gerekiyor. Genelde gümrük kontrol yarım saat falan sürer. Bu yarım saatin içine sırada beklemek de dahildir.

Türk Dernekleri

Amerika'da Türklerin bulunduğu bütün üniversitelerde Türk dernekleri vardır. Gideceğin üniversitenin web sayfasına bakıp orada Türk derneğindeki insanlarla kontak kur. Daha kolayı da var: Direk olarak Google'a git ve üniversitenin ismini ve Turkish Students Association ya da Türk gibi keywordler girerek araştı. En kötü ihtimal üniversitenin öğrenci web sayfalarını bulup oradan Türk ismi bulmaya bak.

Türk derneğindeki insanlar seni hem karşılarlar hem de ilk konaklaman için bir yer bile bulabilirler. İnsanlar seni karşılayamasalar bile en azından gideceğin yere nasıl gitmen gerektiği hakkında bilgi verirler. En son öğrenci derneği listesi için internete bakmanı tavsiye ederim ve Amerika'ya gelmeden önce kesin buradaki insanlarla haberleş, bir tek telefon bilgisi varsa telefonla ara; çünkü senin geleceğin zamanla o insanların senin gideceğin şehirde olmasını en azından garantile.

Yurt mu? Ev mi?

Üniversiteler her şeyi web üzerinden yapıyorlar bugünlerde. Benim tavsiyem üniversitenin yurduna girmen. Genelde yurt bulmak zordur; ama erken başvurursan bulabilirsin. Ayrıca Freshmen için belli bir kotaları vardır her zaman.

Ev bulmak biraz daha zordur genelde; çünkü Türkiye'den Amerika için ev kiralanmaz, gidip görmek lazım. Eğer geldiğinde bir hafta kadar kalacak bir yer bulabilirsen bir haftada dolaşa dolaşa üniversite etrafında ev bulma şansın olabilir. Tabi bunun için yine erken davranman gerekir; çünkü eğer okullar açılmadan bir hafta önce gelirsen bütün evleri kiralanmış olarak görebilirsin.

Ev ve yurdun arasındaki en büyük fark arkadaşlık ortamıdır. Genelde yurttaki herkesle tanışma ve konuşma şansın vardır, buralar İngilizceyi geliştirmen için çok ideal ortamlardır. Evde genelde ev arkadaşınla haşır neşir olursun. Bazı yurtlar senin yemek pişirmene izin verir, bazıları yemeği satın almanı zorunlu kılar. Duş almak için odanın dışına çıkman gerekebilir. Genelde küçük bir alanda yaşarsın. Eve çıkmanın farkı daha büyük bir alana sahip olman, daha fazla sorumluluklarının olması. Sorumluluk olması aynı zamanda özgürlüğü de beraberinde getiriyor. Mesela gaz, elektrik, telefon gibi şeyleri açtırıp her ay fatura ödemen gerekir; ama okulun telefonunu kullanmak zorunda kalmazsın, kendine ait bir odan olur, temizliğini kendin yaparsın, daha konforlu ve gizli olursun.

Amerika'ya İlk Gelişte

Uçak havalanına geldi, gümrük kontrollerin her şeyin tamam. Valizlerin elinde kapıdan dışarı çıktın. Şimdi ne yapacaksın?

Hava Alanından Üniversiteye Gitmek

Eğer uçağa ilk defa bindiysen, Amerika'ya ilk defa geliyorsan ve ingilizcen de iyi değilse biraz korkutucu görünebilir yolculuk; ama değil. Genelde her zaman yardımcı olacak biri bulunur. Türk derneğiyle ya da okulla bağlantıya geçtiysen sana okula nasıl gideceğin hakkında bilgi vermişlerdir. Eğer vermedilerse ben şimdi seni bilgilendireceğim.

Uçaktan inince ilk gideceğin yer valizlerini alacağın Baggage Claim'dir. Oraya giderken de büyük ihtimalle yürüyen bantların üzerinden geçeceksin. Valizlerini aldıktan sonra dışarıya çıkıp shuttle'ların olduğu yere gitmen gerekiyor. Shuttle dolmuş demek. Genelde shuttle çağırmak için yardımcı insanlar görev yapar. Bu insanlar renkli yelek ya da shuttle için çalıştıklarını belirten bir kıyafet giyerler. Onlardan birine gitmek istediğin adresi söyle, ya senin için shuttle çağırırlar ya da sana gitmen gereken yeri gösterirler.

Daha önceden de söylediğim gibi yanında \$200 dolarla geldiysen bunun \$20 mını shuttle'a vereceksin. Umarım \$200 iki tane 100'lük olarak almazsın; çünkü şoförler para üstü bulamayabilirler.

Eğer okulun yurdu geceleri açık değilse, orada en azından okul görevlisi bazı insanların cep telefonunu öğrenmene yardımcı olacaktır. Buraya gelirken en azından üç tane cep telefon numarası bulup da gelmeni tavsiye ederim. Telefon etmek için quarter'ın olması gerekir. Eğer demir paran yoksa kredi kartıyla da telefon edebilirsin.

Üniversitede Orientation

Okula başlamadan bir iki hafta önce orientation denen bir program yapılır bütün okullarda. Adı üzerinde oryantasyon, yol yordam öğretirler yeni gelen öğrencilere. Buna kesin gitmelisin; çünkü burada okula başladıktan sonra yapman gereken şeyleri ve okula en kolay nasıl uyum sağlayacağını öğretirler. Mesela social security card i nasıl alınır, eyalet ehliyeti ya da kimlik kartı için nereye başvurursun, kampüs çevresinde güvenli yerler nelerelerdir vs. Çok yabancı öğrencinin gittiği okullar yabancı öğrenciler için ayrı orientation yaparlar.

Ayrıca öğretim asistanıysan ayrı bir orientation'a gitmen gerekir, burada nasıl iyi asistan olacağın öğretilir.

Ateşlikle Bağlantı

Gelince ve oturacağın yere yerleşince ilk işin New York ateşeliğiyle bağlantı kurmak olsun; çünkü sana para gönderecek olan insanlar onlar ve Milli Eğitim Bakanlığı'na artık onlar tarafından bağlısın. Eğer geç kalırsan paran da gecikebilir, tavsiye etmem.

Social Security

Social security kartı genelde parayla ilgili her şey için gerekli. Mesela ev mi kiralayacaksın? Gerekli. Kredi kartı mı? Gerekli. İşe mi başvuracaksın? Gerekli. İlk yapman gereken şeylerden birisi de bu kartı almak.

State ID

Eyalet kimlik kartı ya da ehliyeti eyalet içinde bütün kapıları açıyor. Eğer bir yerde yaş limiti varsa yaşını eyalet kimlik kartına göre kontrol ediyorlar. Pasaport taşımaktansa eyalet kimlik kartı taşımak daha kolay.

Derslere Kaydolmak

Bugünlerde artık bütün üniversiteler ders kayıtlarını internetten yapıyor. Eğer lisans öğrencisi olarak geldiyse genelde ders seçimin bir doktora öğrencisine göre çok daha kolay. Hatta senin için bölüm belli dersleri almanı zorunlu tutar.

Bölüm derslerinin yanında hiç bölümünle alakası olmayan dersleri de alman gerekir.

İlk dönem eğer ingilizcen süper değilse ve sınavlarını geçemediyse kesinlikle bir ingilizce dersi alman gerekecektir. Bütün okullar genelde kompozisyon dersi almanı da zorunlu tutarlar. Tavsiyem ingilizce derslerini en kısa sürede bitirmen. Bunun için ingilizce öğretmenlerinle ahbap olmanı, sözlerinden çıkmamanı ve onlara hep derslerinde ne kadar başarılı olduğunu söylemeni tavsiye ederim. Bir ingilizce dersi tamam; ama birden fazlası zaman kaybı; çünkü zaten günlük hayatında ingilizceyi istesen de istemesen de öğreniyorsun.

Burada duralım. Hiçbir zaman çaba sarf etmeden istediğin noktaya ulaşamıyorsun. Çalışmadan öğrenemezsin ingilizceyi; o yüzden kendi başına çok çaba sarf etmen gerekecek; ama yapacaksın, başka şekilde olmuyor. Kitap okuyacaksın, ingilizceden ingilizceye sözlük kullanacaksın, arkadaşlarıyla ingilizce konuşacaksın, derslerine de çalışacaksın.

Bölüm derslerine gelince, en basit bölüm dersiyle başlamanı tavsiye ederim. Genelde en basit dersler daha zorlarını almak için gereklidir, birini almadıysan öbürünü almaya izin vermezler. Ayağımı buna göre denk al.

General education ya da GE dersleri genelde bölümünle hiç alakası olmayan derslerdir, bunların bazılarını notsuz almaya izin verirler, notla alacaklarını en kolaylarından seçmeni, notsuz alacaklarını en ilginçlerinden seçmeni tavsiye ederim. Eğer ilgini çeken bir alan varsa o alandan ders al. Başka okullara transfer olmak istiyorsan bölüm derslerini daha sonraya bırak ve kaydolduğun derslerden en yüksek notu almaya özen göster. Mesela mühendislik bölümündeysen, calculus, fizik, kimya gibi dersleri çok kolay bir şekilde en yüksek notlarla geçebilirsin.

Eğer transfer olmayacaksan bile kolay matematik derslerini veya fizik gibi dersleri alman iyidir; çünkü İngilizceye alışmana yardım ederler. Türkçedeki terimlerin İngilizce karşılıklarını öğrenirsin. Günlük konuşmadaki bilim İngilizcesini öğrenirsin. Ayrıca bütün kolay dersler kendine güvenini artırır ve notlarını yüksek tutar. İnsanlar derslerde yardım ederken İngilizce gelişmeye devam eder.

Eğer mastera ya da doktora geldiyse ders seçmek için danışmana danışacaksın. Böyle zamanlarda, yapacağın araştırmada hangi dersler daha faydalı olursa o dersleri almada fayda var.

Öğrenim Planı ve Ek Dersler

Eğer Amerika'ya ileride ne yapmak istediğini bilerek geldiyse derslerini de ona göre seçmeli ve öğrenim planını da buna göre yapmalısın. Lisans öğrenimi için yapılan öğrenim planı genelde yüksek lisans için yapıldığına göre daha kolay takip edilir. Genelde de ders değişikliklerinde Milli Eğitim sorun çıkartmaz. Sorun yalnızca double major yapmaya kalkarsan çıkabilir; çünkü yalnızca dört senelik bir zamanın var lisans için. Ben double major yerine minor yapmanı tavsiye ederim.

Minor dört ya da beş dersten oluşan, genelde bölümünle alakası olmayan bir dersler topluluğudur. Bazen minor GE derslerine de sayılabilir, bir taşla çok kuş vurmak istersen. Diplomanda minor yaptı diye yazar. Benim okulum kendi bölümüyle alakası olmayan bir bölümde minor yapıp iyi not alan insanlara \$10,000'lık burs kazanma şansı verir.

Minorin güzelliği başka bir bölümde olan bitenlerle alakadar olursun ve ufku genişletmiş olursun. Mesela bir işe girmek istediğinde elektronik mühendisliğinde major ve business'te minorün varsa işe girme şansın artabilir. Benim en son bilgime göre Milli Eğitim Bakanlığı'nın minore karşı bir tutumu yok; ama senin bir yaz dönemi kalıp ek dersler alman gerekebilir.

Yemek

Tavsiyem gelmeden önce bir yemek kitabı alman ve Amerika'ya getirmen. Amerika'da iyi bir yemek yiyebilmek için bugünlerde en az \$7 harcaman gerekir. O yüzden kendin yemek yaparsan çok daha makul bir fiyata geçinebilirsin. Kendin yemek yaparken alacağın sebzeler Türkiye'dekine göre biraz daha değişik bir tatta olabilir. Bana sorarsan Türkiye'deki her şey

buraya göre çok daha lezzetli. Doğal ya da organik sebze ve meyve yemek istersen iki veya üç kat daha fazla para ödemen gerekiyor.

Yemek yapmayı bilmiyorsan malesef fast food yemek zorunda kalabilirsin. Fast food'un Amerika'daki diğer adı junk food'tur. Yemek yerken hamburger yapan yerlerden uzak durmanı tavsiye ederim. Aslında bunu fast food yapan yerlerden uzak dur diye genelleştirsem hiç de yanlış olmaz. Eğer ille de gideceğim dersen sen sormadan önce ben söyleyeyim, hamburgerde ham yoktur. Domuz olmasını istemezsen bacon koymayın dersen.

Eğer helal yemek yemeye dikkat ediyorsan satın aldığın ürünlerin üzerinde kosher, parave gibi şeylerin yazmasına dikkat et. Ayrıca pastalarda ve bisküvilerde kosher gelatin diye yazmazsa gelatin genelde domuzdan yapılmıştır.

İyi beslenmek için eğer kendin yemek yapamıyorsan biraz para harcamak gerekiyor. Amerikan porsiyonları Türk porsiyonlarına göre çok daha büyük; bu yüzden kilo almak da kolay oluyor. Özellikle Amerika'da bir sürü şeyin içine high fructose corn syrup koyarlar. Bu maddenin obeziteyi arttırdığı kanıtlanmış durumda. Tavsiyem yediğin şeylere dikkat etmen ve doğal şekerli şeyler yemen.

Amerika'da İlk İki Aydan Sonra

Sağlıklı Yaşam

Sağlıklı yaşam için gerekli olan şeylerden biri egzersiz. Mesela artık ağırlık kaldırmanın ve aerobik egzersizler yapmanın zamanı geldi.

Doktorlar haftada en az üç gün egzersiz yapılmasını tavsiye ediyor. Eğer ağırlık kaldırıyorsan aynı kas gruplarını çalıştırmamak kaydıyla her gün gym'e gidebilirsin. Kasların tekrar ağırlık kaldırmadan önce kırk sekiz saat dinlenmesi gerekir; aksi takdirde ağırlık kaldırmak kas yapmak yerine faydasızca kasları yorar. Mesela bir gün üst ön kaslarını çalıştırıp, diğerinde üst arka, daha sonra da alt bölümdeki kaslarını çalıştırarak hergün gym'e gidebilirsin.

Kas yapmanın yanında ayrıca yağ eriten egzersizlerde yapman gerekir. Mesela yüzme, koşma, tenis, squash, karate, kickboxing, pilates güzel ve eğlenceli egzersizlerdir. Ben daha yoga yapmadım; ama yapan herkes çok tavsiye ediyor.

Sağlıklı hayat bir tek egzersizle olmuyor. Yediğin şeyler ve dinlenmen de çok önemli. Kolesterol malesef egzersizle giderilmiyor; o yüzden kolesterolünü kontrol altında tutman gerekiyor. Ayrıca check up yaptırmak her zaman iyidir. Diş bakımı için en azından Türkiye'ye gittiğinde dişlerine baktır. Yemek yerken genel kural şudur: Yediğin kalorilerin 30% yağ, 30% karbonhidrat ve 40% proteinden gelmesi tavsiye edilir. Ayrıca vitaminlerini de almayı eksik etme.

Ruh Sağlığı

Herkesin başına gelebilir, kendini iyi hissetmeyebilirsin, stres altında olabilirsin, ruhsal yardıma ihtiyacın olabilir. Türkiye'yle telefon görüşmesi yapmak yardımcı olabilir. Ayrıca her okulun psikolojik yardım merkezi vardır ve belli sayıda bedava terapi verirler, eğer ihtiyacın olduğunu düşünürsen gidip bir araştır okulundaki bu tür servisleri. Utangaç olmaya gerek yok, eğer bir problemin varsa çöz ve ilerle.

Vücut Sağlığı ve Sağlık Sigortası

Amerika'ya gelen bütün yabancı öğrencilerin otomatik olarak sağlık sigortası yaptırmaları gerekir. Bu sigortanın parasını Milli Eğitim Bakanlığı senin için öder. Bu sigortalar genelde göz ve diş kapsamaz, onlar için ayrı sigortalar olur. Senin okulunda bunlar var mı bilmiyorum araştırıp öğren.

Sigorta senin bütün masraflarını karşılamaz, genelde deductible denen bir miktar vardır. Mesela hasta olursan ilk \$150 ve geriye kalan paranın %10'unu sen ödersin. Diyelim ki kolunu kırdın ve \$1000 masraf çıktı. Bu masrafın senin ödemen gereken miktarı \$235 civarı olur.

Sosyal Hayat

Genel Yaşam Kuralları

Amerika'nın bir numaralı kuralı -aynı Türkiye'de olduğu gibi- "ne koyarsan onu alırsın." Eğer çalışmazsan ve gayret göstermezsen aynen geldiğin gibi geri gidersin. Amerika'ya eğlence için gelmiyorsun. Buraya geldiğin için çok şanslısın ve şimdi bu fırsatı kullanarak kendin için yeni fırsatlar yaratmanın zamanı geldi. Sana "git şunu yap, git bunu yap demeyeceğim", bunları senin kendin bulman gerekiyor; ama tavsiyem, kitap okuman, okuldaki öğrenci kulüplerinden bazılarına üye olman. Mesela dans etmeyi bilmiyorsan, git dans klübüne üye ol. Bazen en mantıklı şeyleri yapmak çok mantıklı olmuyor. Mesela bir bilgisayar mühendisinin bilgisayar kulübüne üye olması gibi. Orada görüp etkileyeceğin insanlar zaten sınıfta gördüğün insanlar, sosyal aktivite değişik insanlarla konuşup tanışmak ve etkileşmektir.

Asıl amacının okulda başarılı olmak ve genel yaşam amacını elde etmek olması kaydıyla ve derslerinde başarılı olmak için gerekli çabayı sarf ettiğin sürece arta kalan zamanında renkli bir sosyal hayat senin daha da başarılı olmanı sağlayacaktır.

Okulda başarılı olmak genel olarak yaşamda başarılı olmanın ilk basamağıdır; ama çoğu zaman insanlar okulu bitirdikten sonra ne yapacakları hakkında planlarını geç yaparlar ya da hiç yapmazlar. Bu planı ne kadar erken yaparsan o kadar iyi; çünkü alacağın dersler ve katılacağın aktiviteler hep bu planın bir parçası olmalı. Mesela kendine ait bir şirket sahibi olmak istiyorsan business dersleri alıp business kulüplerine üye ol.

Sex

Amerika üniversitelerinde AIDS oranı %16 civarındaydı ben en son araştırdığımda; yani her sekiz insandan birinde bu hastalık var. Bu yüzden her zaman prezervatif ya da condom kullanman gerekiyor. Condom bulmak çok kolay, okulun sağlık merkezinden her zaman bedava bulabilirsin, ayrıca herhangi bir süpermarkete giderek de bir kaç dolara kolayca satın alabilirsin. Utanılacak bir şey yok; çünkü bu sağlıkla ilgili bir olay. Aptal bir utangaçlık yüzünden günlerinin sayılı olması hiç de iyi bir sonuç değil.

Erkek/Kız Arkadaş

Ben erkek olduğum için kız arkadaş bulma konusunda yardımcı olacağım. Zaten kızların işi daha kolay erkeklerle karşılaştırıldığında.

Bir insanın kız arkadaşı ya da erkek arkadaşı olması demek ille de günaha girecekler ya da sex yapacaklar anlamına gelmiyor. Biraz geniş ve yaratıcı düşün. On sene sonra annenin senin için bir kız bulmasını mı istersin yoksa kendi seçtiğin biriyle hayatını devam ettirmek mi? Özellikle AIDS'in baya yaygın olduğu bu günlerde birçok insan burada evlenmeden önce bekaretini koruyor; ama bu kız ya da erkek arkadaşları olmasına engel değil.

Amerika'nın Kuralları

Amerika'nın kültüründe genelde erkek başlatır her şeyi; ama bu bir kural değil, kızların erkeklere telefon numarası sorduğu görülmemiş bir şey değil.

Bir örnekle olan bitenleri açıklayayım. Tarzanla Jane bir partide karşılaşırlar. Havadan sudan ya da ikisinin de ilgilendiği bir konudan konuşup eğlenceli beş ila on dakika geçirirler. Ardından Tarzan Jane'e telefon numarasını sorar. Jane telefon numarasını verirse Tarzan bir hafta içinde Jane'i arar ve kahve içmeye, tenis oynamaya, öğle yemeği yemeye ya da sinemaya gitmeye karar vererek ilk buluşmalarını hazırlar.

Kız Arkadaş Nasıl Bulunur?

Tabi yukarıdaki senaryo çok kolay oldu. Genelde daha önce dersleri yüzünden kızlarla fazla konuşmaya zamanı olmamış başarılı bir Türk öğrencisi için hemen gidip biriyle konuşmaya başlamak çok kolay olmayabilir. Kendi çömezlik zamanlarımdan biliyorum. Bazılarının aklından bir sürü şeyler geçer. Şöyle başlar: "Acaba ben bu kızın yanına gidip konuşsam ne olur? Ya reddederse? Acaba yanına gittiğimde konuşabilir miyim? Ne söylemem lazım? Komik bir açılış cümlesi mi kullanayım? Aklıma hiç bir şey gelmiyor. Gitsem böyle şeyler söylesem kesin beni reddeder. Ben bu kızın seviyesinde değilim." gibi. Böyle düşünen insanlar genelde kendilerini reddedilmiş olarak görür ve oldukları yerde kaskatı kasılarak ellerindeki kolayı içmeye ve etrafi seyretmeye devam ederler.

Bunların olmasına hiç gerek yok. Genelde insanlar sana tavsiye verirken "kendin ol, rahat ol, isirmaz ki git konuş, reddetse ne olacak bir daha görmezsin ki, denemeden ne olacağını öğrenemezsin" gibi şeyler söyler. Bunların hepsinde doğruluk payı olsa da ben sana daha değişik bir bakış açısı göstereceğim.

Once korkunu yenmen gerekiyor.

Amerikan Sistemi

Amerika'da genel yaşamda Türkiye'de veya diğer Avrupa ülkelerinde bulamayacağın şekilde bir sistem vardır. Bütün insanlar sistemin kurallarına uyarak yaşamlarını normal şekilde devam ettirirler. Eğer sistemin kurallarına uymazsan ceza alırsın. Buraya geldiğinde bunu sen de fark edeceksin. Kuralları çiğnemek kolay değil. Eğer çimlere basma diyorsa ve sen basıyorsan yakalandığın anda para cezasına çarptırılabilirsin. Ödemem diyebilirsin ya da ödemeyebilirsin; onlar da seni sınırdışı ediyoruz diyebilir ya da edebilir.

Ev Bulma, Ev Değiştirme

Bir eve taşınmadan önce ve de kontratı imzalamadan önce muhitine, evin içinde böcek olup olmadığına, evin iinin ve halılarının tamamen temiz olmasına, evde bozukluklar varsa onların sen taşınmadan önce tamir edilmesine ya da kontrata yazılmasına dikkat etmek gerekir. Her eyaletin kiracılarını koruyan değişik kanunları vardır. Genelde eve taşınmadan önce depozit ve ilk ayın kirasını verirsin, depozit genelde ilk ayın kirası kadar ya da biraz daha fazladır. Bu depoziti evden taşınırken geri alırsın; ama her zaman bir miktarını temizlik için keserler.

Ev kontratlarının değişik uzunlukları vardır, aylık kontrattan yıllık kontrata göre değişir. Kontratı okumadan sakın imzalama, bu çok önemli; çünkü bazen kontratı okumazsan senden fazla para alabilirler ve hiçbir Şey yapamazsın.

Eğer ev arkadaşın olacakssa odaları adil bir Şekilde blşmelisiniz. Tavsiyem herkesin kendine özel bir yaşam alanı olması. Genelde kendine ait bir oda en iyidir. Temizlik için anlaşmanız lazım. Herkes kendi alış-verişini kendi yaparsa her Şey daha kolay olur.

Ulaşım, Araba, Trafik Polisleri

Eğer gittiğin Őehrin toplu taşımacılığı iyi değilse kesinlikle arabaya ihtiyaın var. Mesela Los Angeles, Las Vegas gibi yerlerde otobüs, minibüs ve metro gibi Şeyler pek işe yaramaz. Mesela markete gidince malzemeleri arabaya koymaya ihtiyaın olacak, birisiyle çıkmak istersen eğer arkadaşının arabası yoksa okul etrafında kalman gerekecek. İş konuşmalarına giderken kesinlikle arabaya ihtiyaın var.

New York, San Francisco gibi bir yerdeysen toplu taşımacılık çok daha kolay, oralarda arabaya hiç ihtiyaın olmaz, hatta araba sana yk bile olabilir.

Arabayla giderken arkada ışıkları yanan bir trafik polisi arabası seni takip ediyorsa ilk fırsatta güvenli bir yerde sağa çekip arabanın camını indirmen gerekir. Arabanın kapısını amaya veya arbadan çıkmaya kalkma; kurşunu yiyebilirsin. Arabada oturursun, polis gelir, sana birkaç tane soru sorar, ehliyetini, ruhsatını ve sigortanı gösterirsin. Eğer sigortasız yakalanırsan, hapisteki insanlarla randevun var. Eğer hız limitini aştıysan veya dur işaretinde durmadıysan para cezası alırsın, belki mahkemeye gitmen gerekebilir. Eğer alkollü yakalandıysan, hapis hane randevuna hazırlan. Speeding ticket gibi Őeylerde eğer ilk defa ceza aldıysan mahkemeye gitmeden sekiz saatlik trafik kursuyla paayı kurtarma Şansın vardır. Trafik kursuna gidersen ceza kaydına geçmez ve sigorta primlerin artmaz.

Ehliyeti Amerika'ya geldiğin anda alabilirsin; çünkü ehliyet yaşı genelde on altı. Yazılı sınavı geçince geçici bir ehliyet verirler, bununla yanında yirmi beş yaş ve üzeri insanlar olduğu zaman araba kullanabilirsin. Sürüş sınavına girdikten sonra da asıl ehliyeti alırsın.

Araba alırken dikkat etmen gereken kurallara gelince:

1. Önce arabayı bulman lazım. Mesela www.recyclers.com , gibi bir internet sayfasına ya da gazete ilanlarına bakabilirsin.
2. Arabayı satan insanla görüşüp arabayı deneme sürüşüne götürmelisin. Daha sonra arabanın VIN numarasını sorup internette www.carfax.com a giderek arabanın tarihçesini öğrenirsin. Carfax sana arabanın daha önce kaza yapıp yapmadığını, gerçek olarak kaç mil yaptığını söyler. Bunlar ve araba sahibinin sana söylediği şeyler uymalı.
3. Pazarlık yapmadan önce araba fiyatını www.kbb.com a giderek öğren. Orada arabanın modelini, yılını ve diğer özelliklerini kullanarak normal fiyatını öğrenirsin.
4. Eğer adam seni kazıklamıyorsa, dürüst biriye ve arabayı da beğendiysen pazarlık yapıp alırsın. Daha sonra formları doldurup DMV'ye götürürsün ya da postalarsın.

Alış Veriş, Para Harcama ve Kredi Kartları

Alışveriş yaparken dediğim gibi burada harcadığın paranın çoğu yiyeceğe giderse doğru yoldasın. Kıyafet için Türkiye'de alış-veriş yap. Kredi kartı kullanırken her ay yaptığın masrafı kapatmaya çalış. Eğer masrafını kapatamazsan kredi kartları senin haberin olmadan bir anda limite dayanmış olabilir.

Ayrıca buralarda kimlik kartlarını ve social security numaranı çok iyi bir şekilde koruman lazım. İnsanlar senin adına internette kredi kartı açıp bir sürü para harcayabiliyor. Bu bir sürü Türk'ün başına geldi, internette ve birisi seni telefonla aradığında eğer güvenli değilse kesinlikle kendine ait numaraları verme.

Başarılı Bir Üniversite Hayatı

Buraya üniversitede okumaya geliyorsun. Bir şeyi aklına koymanı istiyorum: Üniversitede okusan da kendini öğrenci olarak görme. Sen artık öğrenci değil, atılcı bir insansın ve Amerika'ya kadar geldin, kendi kararlarını kendin vermeye başladın veya başlayacaksın. Kendini bir öğrenci olarak görmek büyük bir kısıtlamadır. Elinde bir sürü imkanların var ve kendini artık bir girişimci olarak görmenin zamanı geldi.

Bilim ve Yaşam

Buraya bilim adamı olmaya gelmiş olabilirsin; ama kendini sadece bilime adarsan yaşamdan bir çok şeyi kaybetmiş olursun. Gençlik yıllarında yaşanması gereken şeyleri yaşamalısın. Konu zaman olduğunda pişmanlık fayda vermiyor ve zaman durmadan ilerliyor.

Tez Konusu Nasıl Bulunur?

Tez konusu bulmak için öncelikle danışmanıyla konuşmalısın; çünkü onun ilgilendiği ve bilgisi olduğu konularda tez çalışması yapabilirsin. Bazen danışman istediği konuyu seçer ve o konuda araştırma yaparsın. Bazen de genel konuyu sana verir, sen de biraz araştırma yapıp asıl gitmek istediğin alanı seçersin.

Dikkat etmen gereken şey yapacağın araştırmanın üç veya dört senede bitebilecek olması. Ayrıca konu seçerken düşünebileceğin şeyler daha önce yapılmış bir şeyi daha iyi yapmak, daha önceki metodları karşılaştırmak, başka insanların yapmaya başlamadığı şeyleri yapmak olabilir.

Eğer ilerisini düşünüyorsan, çalışmaya başlayacağın genel konuda üretim yapan şirketlerin neler yaptığını öğren. Onların yaptıklarını değil, yapacakları şeyleri yapmaya başla. Sen mezun olunca direk bir bağ kurabilirsin onlarla. Mesela bir üniversite profesörü oldun diyelim. Eğer bir şirket senin yaptığın konuyla alakalıysa sana para verip yaptığın araştırmaları destekleyebilir.

Mezuniyet

Mezun olduktan sonra ya okumaya devam edersin ya Türkiye'ye dönersin ya akademide kalırsın ya da endüstriye geçersin. Bu senin yaptığın genel plana göre değişir.

Networking

Networking demek tanıdığın insanları kullanarak bir şeyler yapabilmek demektir. Mesela bir işe girmek için eğer orada çalışan bir insanı tanıyorsan işin çok daha kolay.

Networking yapmanın zamanı şimdi. Genelde insanlar başkalarına ihtiyaçları olduğunda networking yapmaya karar verirler, bu yanlış bir düşünce; çünkü genelde geç kalınmış olunur. İleride kesinlikle networking yapmak zorunda kalacaksın. O yüzden insanlarla tanışıp iyi ilişkiler içine girmek, ara sıra arayıp sormak senin ileride çok faydana olacaktır.

İş Bulmak

İş bulmak için bir numaralı yardımcı networking, daha sonra da yaptığın işlerdir. Danışmanıyla iyi ilişkiler içinde olmak iyi referans mektupları almanı kolaylaştırır. Notlar her zaman önemlidir; ama sosyal hayat ve liderlik de çok önemlidir.

Şirket Kurmak

Œirket kurmak malesef öyle hemen kolay bir Œekilde olmuyor. Böyle bir amacın varsa Œimdiden bu konuyu araŒtırmaya baŒlaman lazım. Business bölümündeki insanlarla kontak kurup deęiŒik Œirketlerin neler olduğunu, nasıl para bulunduğunu öğrenmen ve yardım alman lazım.

Kapanış

Bu rehber yalnızca bir başlangıç. Bunu interaktif bir hale getirmek çok kolay. Sorular soruldukça cevaplar verilecektir. Tabi önce sorunun sorulması lazım.

Aklına gelen bir sürü sorunun cevabını kendin çok kısa bir sürede bulmayı öğreneceksin. Eğitimin asıl amacı da bu zaten. Soruları nasıl cevaplayacağını öğrenmek.

Aklında tutman gereken tek şey önündeki engellerin yalnızca kafanda yarattığın engeller olduğu. Şikayet etmek yerine aklını yapabileceğin şeyler üzerine yoğunlaştır.

zahiralpaslan@yahoo.com